

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ У ВНЗ

В.П.Огієнко, Т.В. Кравченко

Національний технічний університет України "КПІ"

Національний технічний університет України "КПІ"

Основна роль тестування у викладанні ІМ полягає у зворотному зв'язку й у контролі, і, чим тісніше взаємопов'язані тестування та навчальний процес, тим ефективніший навчальний процес і якісніше тестування.

У сфері педагогічного тестування існують два підходи до його проведення: нормативно-орієнтований та критеріально-орієнтований [4, с. 6]. Їх головна відмінність один від одного полягає в способі інтерпретації результатів вимірювання – тестових балів.

Для нормативно-орієнтованого підходу характерно зіставлення індивідуального результату з результатами інших студентів. Нормативно-орієнтовані тести краще всього підходять для вирішення завдань, пов'язаних з порівнянням рівня навчальних досягнень, ранжуванням і відбором.

В основі критеріально-орієнтованого підходу лежить зіставлення індивідуальних результатів тестування із загальним об'ємом знань, який повинен бути засвоєний учнем на даному етапі навчання. Критеріально-орієнтовані тести використовують для вирішення завдань, які зв'язані з оцінкою частки навчального матеріалу, засвоєного тестованим.

Система тестового контролю охоплює всі ключові етапи навчального процесу з іноземної мови. Організація тестового контролю характеризується циклічністю, тобто на кожному із ступенів навчання тестового контролю реалізується в циклах «поточне тестування – тематичне тестування – рубіжне тестування – підсумкове тестування» [3].

Використання тестів для перевірки знань дає змогу ефективно використовувати час, ставити перед студентами однакові вимоги й усуває суб'єктивізм в оцінюванні. Ще один важливий позитивний момент тестування – відсутність надмірного хвилювання студента, адже зв'язок (спілкування) з викладачем стає опосередкованим. Об'єктивність оцінювання знань студента спонукає його до самоконтролю, самовдосконалення. Тестування унеможливорює випадковість в оцінці знань. За допомогою тестування викладач має можливість забезпечити систематичність контролю засвоєння матеріалу [1, с. 5].

Також, до *організації* тестового контролю та його учасників науковці висувають такі вимоги: до контролю як системи з безперервно зростаючою складністю і значущістю та як гаранта професійної та суспільної стійкості – посилення контролюючої функції; до учасників – забезпечення толерантності, терпимості, етичності, моральності цього процесу, співпраці на всіх етапах

контролю. Однак, практика свідчить (Т. І. Грішко), що в організаційному просторі виникають ситуації, які носять індивідуальний, неповторний характер, так і містять нові та старі проблеми, переживання, хвилювання тощо. Вони зумовлені нечітко визначеними критеріями оцінювання (достатність, повнота відповіді), невизначеністю обсягу навчального матеріалу (відсутністю кількісних показників), суб'єктивізмом викладача в експертному оцінюванні знань студентів [1, с. 5].

Серед прийомів тестування найпоширенішим є *тест множинного вибору відповідей*, зручність якого полягає в швидкості підрахунку правильних відповідей, відсутності продукованих відповідей, що є доцільним для рецептивних видів мовленнєвої діяльності, неможливості двозначного розуміння питання студентами. До недоліків тесту множинного вибору можна віднести ймовірність угадування студентами правильної відповіді, а також те, що тест множинного вибору суперечить принципу комунікативності [5, с. 91-92]. За допомогою тесту множинного вибору можна перевірити рівень глобального, детального, критичного розуміння аудіотексту чи письмового тексту (повнота, точність розуміння та розуміння імпліцитної інформації).

Поширеним є, також, прийом *«вірно-невірно»*, що є легким як для укладання, так і для оцінки результатів. За допомогою прийому доцільно перевіряти, насамперед, повноту розуміння тексту. Серед недоліків тесту – висока ймовірність угадування (50 %). Тому науковці радять застосовувати три варіанти: *Yes – No – No information* [2, с. 86], що зменшує ймовірність угадування.

Прийом *«перехресний вибір»* полягає в зіставленні та поєднанні суміжних за значенням вербальних або невербальних одиниць із протилежних блоків, наприклад: зіставлення мовця з твердженнями, які він висловлював. Цей прийом доцільно використовувати, передусім, для перевірки повноти і точності розуміння аудіо тексту чи письмового тексту.

Прийом *«перетворення інформації»* полягає у трансформації письмового тексту шляхом заповнення таблиці, плану, схеми, діаграми, відстеження маршруту. Його недоліком є вірогідність неправильного розуміння виконання завдання, навіть у разі повного розуміння тексту, що в результаті може призвести до низького результату [5, с. 96]. Тоді особливу увагу потрібно звернути на точність формулювання інструкції. Прийом доцільно використовувати, насамперед, для перевірки детального розуміння аудіотексту чи письмового тексту.

Прийом *«заповнення пропусків»* можна використовувати для вставлення окремих слів і словосполучень у пропущені місця. За його допомогою варто перевіряти, передусім, розуміння окремих деталей тексту.

Прийом *«запитання-відповідь»* є комунікативним завданням, за допомогою якого можна перевіряти повноту, точність і глибину розуміння аудіо тексту чи письмового тексту [2, с. 83]. Однак прийом є важчим для перевірки.

Прийом *«виправлення помилок»* полягає у знаходженні в друкованому варіанті тексту помилок щодо змісту аудіотексту чи письмового тексту. Він

забезпечує, переважно, перевірку повноти і точності розуміння аудіотексту/письмового тексту.

Отже, тест вважається надійним, якщо його результати добре узгоджуються між собою у випадках повторного застосування й, одночасно, стійко співпадають з результатами незалежної оцінки. Цілі контролю визначають вибір виду тестового завдання. Кожен тип має свої переваги і недоліки, жоден з них не може бути визнаний єдиним, здатним діагностувати усі аспекти мови. Лише правильне і педагогічно доцільне поєднання усіх видів і форм тестового контролю сприяє підвищенню якості навчально-виховного процесу з іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грішко Т. І. Тестування як вид контролю під час навчання іноземної мови [Електронний ресурс] / Т. І. Грішко. – Режим доступу: [http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/8955/1/Харламова Т.І.Тестування як вид контролю під час навчання іноземної мови.docx](http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/8955/1/Харламова%20Т.І.Тестування%20як%20вид%20контролю%20під%20час%20навчання%20іноземної%20мови.docx)

2. Кміть О. В. Тестовий контроль аудитивних умінь студентів немовних факультетів вищого педагогічного навчального закладу: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Кміть Олена Володимирівна. – К., 2000. – 178 с.

3. Петрашук О. П. Циклічно-спіральна модель тестового контролю у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі / О. П. Петрашук // Вісник державного лінгвістичного університету. – К.: Видавничий центр КДЛУ. – 2000- Вип.2. – С.140-147.

4. Чельникова М. Б. Методические рекомендации по разработке педагогических тестов для комплексной оценки подготовленности студентов в вузе. – М.: Исслед. центр подготовки специалистов, 1995. – 77 с.

5. Шукліна С. І. Методика контролю рівня сформованості англomовної соціокультурної компетенції в рецептивних видах мовленнєвої діяльності майбутніх учителів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Шукліна Світлана Іванівна. – К., 2006. – 289 с.